

GÖNÜL KAPASİTESİ EHL-İ MEÂSİDEN UZAK DURMAK

*Eûzübillâhimineşşeytânirracîm. Bis-
millâhirrahmânirrahîm.*

*el-Hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn. Ve'l-
âkibetü li'l-müttakîn. Ve's-salâtu ve's-selâmu
alâ seyyidinâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî
ecmaîn.*

*İ'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-
kitâbi kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi
hedyü seyyidinâ Muhammedin sallallahu
aleyhi ve sellem. Ve şerre'l-umûri muh-
desâtuhâ ve külle muhdesin bid'atün ve külle
bid'atin dalâletün ve külle dalâletin fi'n-nâr.
Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi sallal-
lahu aleyhi ve selleme ennehû kâl:*

تَقَبَّلُوا إِلَى بَيْتٍ أَتَقَبَّلُ لَكُمْ بِالْجَنَّةِ إِذَا حَدَّثَ
أَحَدُكُمْ فَلَا يَكْذِبُ وَإِذَا وَعَدَ فَلَا يُخْلِفُ وَإِذَا ائْتَمَنَ
فَلَا يَخُنْ غُضُّوا أَبْصَارَكُمْ وَكُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَاحْفَظُوا
فُرُوجَكُمْ

*Tekabbelû lî bi-sittin etekabbel leküm
bi'l-cenneti izâ haddese ehadüküm fe-lâ yek-
zib ve izâ veade fe-lâ yuhlif ve ize'tümine fe-
lâ yehun ğuddû ebsâriküm ve küffû eydiyeküm
va'hfezû fürûceküm.*¹

*Ravâhu'l-Hakîm ve Beyhakî an Enes radi-
yallahu teâlâ anh.*

Cenâb-ı Peygamber Efendimiz buyuruyor
ki;

¹ Hâkim, *el-Müstedrek*, IV, 339, r. 8067; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, VII, 248, r. 4257; İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, 29, 366-367, r. 6034; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XV, 893, r. 43532; İbn Hacer, *Metâlibü'l-âliye*, XI, 629, r. 2633; Harâitî, *Mesâviü'l-ahlâk*, I, 77, r. 152; Harâitî, *Mesâviü'l-ahlâk*, I, 231, r. 483; Harâitî, *Mekârimü'l-ahlâk*, I, 77, r. 186; [Beyhaki *Şuab, İbn Meni' Şamile'de bulunamamıştır.*]

a. Doğruluk ve Yalan Üzerine

“Siz altı şeyi tekeffül edin, yapacağınıza dair bana söz verin, ben de sizin cennete gireceğinizi tekeffül edeyim.”

Yani “Cennete gireceksiniz.”

Birisi; *izâ haddese ehadüküm fe-lâ yekzib*. “Konuşurken katiyyen yalan konuşmayacaksınız.”

“Katiyyen yalan sözü söylememek üzere söz verin, cennetliksin.”

Yalan hakkında çok hadisler vardır. Yalan insanları mahveder, cemiyetleri, kavimleri perişan eder. Yalandan hiç hayır gelmez. Onun için, Cenâb-ı Peygamber ilk olarak; *fe-lâ yekzib* “Ne olursa olsun sakın yalan söyleme.” [buyuruyor.]

Aklıma bir hikâyeye geldi.

Bir câni, eşkiyâ; birisi kovalıyor, onu öldürecek. Bir beye ilticâ etmiş;

“Aman beni koru! Arkamdan düşmanlar geliyor, beni öldürecekler.” demiş.

“Gir şu küpe.” demiş. Adam küpün içine girmiş. Herifler arkadan girmişler;

“Nerede o adam?”

“Küpte.” demiş.

Adamlar sözüne kıymet vermemişler, gitmişler.

Bu doğruluk o adamın kurtulmasına da sebep olmuş. Adam “görmedim” filan deseydi, “girdiydi içeriye, söyleydi böyleydi...” adama da belki eziyet verecekler... Fakat o doğruluk onu kurtarmış, onları da kurtarmış.

Onun için, Efendimiz; *izâ haddese ehadüküm...* “Konuşmanız iktizâ ediyor, bir şey söyleyeceksiniz; mutlaka doğruyu söyleyin. Kaçamak yapmayın.” [buyuruyor].

Ve izâ veade. “Bir şey vaat ediyorsunuz...”

“Şu işim olursa şunu şöyle yapacağım, sana şunu vereceğim, bunu vereceğim. Veyahut şu olursa şöyle yapacağım, kurban keseceğim, şunu yapacağım, bunu yapacağım...”

Fe-lâ yuhlif. “O vaadinden katiyyen dönme.”

Ne pahasına olursa olsun, o vaadini yerine getirmeye çalış.

Ve ize'tümine. “Size bir emanet verildi...”

Gerek söz, gerek mal, gerek başka şey, neyse verilen emanet...

Fe-lâ yehun.

Vazifeler de emanet.

“Bu vazifelerin hiçbirisine hıyanetlik etme.”

İşçi de olsun, her kim olursa olsun, hepsi emanetin içine girer; bu emanetlere katiyyen ihanetlik etmemek...

Üç tane: Doğru söylemek, vaadini ifa etmek, emanete riâyet etmek.

Ğuddû ebsâriküm. “Haramlara karşı gözlerinizi kapayın, haramlara bakmayın.”

Cenâb-ı Hak biz göz vermiş, her şeyi görüyoruz. Fakat ortada bir irtibat var ki bunun halli müşkül... İnsanın baktığı şey onun içine işliyor, nüfuz ediyor. Eğer harama baktıysa o haram onun içini perişan ediyor; karartıyor, pisletiyor, kirletiyor. Halbuki en aziz şey bizim kalbimiz, içimiz, gönlümüz. O gönlün kirlenmesine vesile olan, bakışlar, bahusus harama

olan bakışlar... Hatta helal olan ziynetli bazı güzel şeyler var, onlara bakmak bile câiz değildir. Çünkü senin nefsini özendirir; “Ah benim de böyle bir şeyim olsa!” dersin. Elinden de gelmezse o senin içinde bir ukde olur. Onun için, gözünü kapa.

Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* yürürlerken önlerine meylederler, öyle yürürlermiş; “Gözüm başka şeyleri görmesin.” diye, sağa sola bakmazlarmış.

Siz de muhakkak gözlerinizi kapamanın çaresini arayın. Çünkü Cenâb-ı Hak ona iki de kapak vermiş; kapamak, gözü korumak imkânı var.

Ama gönül öyle değil. Gönlü kapamak ağzı kapamaktan zordur. Gönlü kapamak gözü kapamaktan zordur. Çünkü onun kapakları yok. Gözün kapağı var, kaparsın. Ağızının da kapağı var, kaparsın. Konuşmayabilirsin, görmeyebilirsin. Ama gönül öyle değil. Bunlar bir kere gönle indi mi gönül artık her tarafa kayar, her şeyi düşünür. Ne namazını huzurlu kılabilirsin, ne zikrini huzurlu yapabilirsin, ne tesbihini huzurla çekebilirsin, ne Kur’an’ını huzurla

okuyabilirsin. İçerisi hep çeşit çeşit vesvese-
lerle dolu. Sebebi hep gözler ve kulaklardır.

Onun için, *ğuddû ebsâriküm*... Bunu Pey-
gamber Efendimiz söylüyor ama bu âyet,
Kur'ân-ı Azîmü'ş-şân'dan alınmıştır.

Cenâb-ı Peygamber'in sözü kendiliğinden
değil, hep vahy-i ilâhînin neticesidir. Cenâb-ı
Hak Kur'ân'da demiyor mu; *ğuddû ebsâri-
küm?*..

تَقَرَّبُوا إِلَى اللَّهِ بِبُغْضِ أَهْلِ الْمَعَاصِي وَالْقَوْمِ
بِوُجُوهِ مَكْفَهَرَةٍ وَالتَّمَسُّوا رِضَى اللَّهِ بِسَخَطِهِمْ
وَتَقَرَّبُوا إِلَى اللَّهِ بِالتَّبَاعِدِ مِنْهُمْ

*Tekarrebû ila'llâhi bi-buğzi ehli'l-meâsî
ve e'lkûhüm bi-vücûhin mükfehirretin ve'lte-
misû rıdallâhi bi-sehatihim ve tekarrebû
ila'llâhi bi't-tebâudi minhüm.*²

*Tekarrebû ila'llâhi bi-buğzi ehli'l-
meâsî...*

² Deylemî, *el-Firdevs*, II, 56, r. 2320; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-
ummâl*, III, 65, r. 5518; İbn Şâhin, *et-Terğib fi fezaili'l-a'mal*, I, 139, r.
482

Şimdi asıl zor yere geldik.

Tekarrebû ev utlubû rıdallâh... “Allah’ın rızasını isteyiniz.”

b. Meleklerin Mescidin Kapısında Beklemesi

Nasıl?

Bi-buğzi ehli’l-meâsî. “Ehl-i meâsîyi sevmemek, onlara buğz etmek sûretiyle Allah’ın rızasını kazanmaya çalışınız.”

Ehl-i meâsîyi nasıl tanıyacağız?

Allah’ın emrini tanımayan, Peygamber’in emrini tanımayan, onlara muhalif işleri işleyenlerin hepsi ehl-i meâsîdir. Mesela namaz kılmıyor, oruç da tutmuyor, zekâtını da vermiyor, hacca gidebilecekken ona da gitmiyor. Buna mukabil içki içiyor, kumar oynuyor, zina yapıyor veya misali... Bu günahları işleyen insanlara *ehl-i meâsî* diyorlar, yani isyan sahipleri.

“Bu isyan sahiplerine karşı buğz etmek sûretiyle Allah’a kurbiyeti kazanırsınız.”

Bunun şerhine bakıyordum da, orada diyor ki;

“Yer ehlinin de gök ehlinin de ibadetini yapsan, başını secdeden kaldırmasan, bütün gün oruçlu da olsan ehl-i meâsî ile oldukça hiçbir kıymetin yoktur.”

Ehl-i meâsîye buğz edemiyorsun ve onlarla sırdaş hâlindesin, dostluk hâlindesin; o zaman senin bu ibadetlerinin hiç kıymeti yoktur. Onun için, ehl-i meâsîden uzaklaşmak [şarttır.]

“Dost üç kişidir.” diyor.

“Bir dost vardır ki ekmeğe ihtiyacın gibi ona ihtiyacın vardır. O dostu tutacaksın.”

Ama ekmeğe ihtiyacın nasıldır?

Günde iki üç defa yiyeceksin. O kadar öyle bir dosta ihtiyacın var.

“İkinci; ilaca ihtiyacın kadar bir dosta ihtiyacın var.”

Nâdiren hasta olursun, o hastalıklara karşı bir ilaç almak mecburiyetindesin. O ikinci dosta da nâdiren ihtiyacın olacak, her zaman değil; başın sıkıştığı vakitte...

“Diğer bir ahbap daha var ki zehir gibidir, onunla hiç dostluk yapmayacaksın. O zehir gibi

olan insan ehl-i meâsîdir. Ehl-i meâsîyle dostluk yaptığın takdirde zehirle olan ilgin gibidir. Zehir ne kadar az da olsa seni zehirler.”

Onun için, ehl-i meâsîden mümkün mer- tebe uzak kalmanın çaresine bakmak lazım.

Bir hâdiseyi anlatayım.

İki tane genç çocuk caminin çeşmesinin önüne gelmişler, -Ramazan bu ya- su içiyor- lar... Çeşmeyi de açık bırakıp gitmişler. Ora- dan bir ihtiyar demiş ki;

“Yâ evlâdım, Ramazan bu, olur mu böyle?”

Bir de onunla alay ediyorlar.

Bu memleketin müslüman evlâdı bu, baş- kasının evlâdı değil! Babası da müslümandır, anası da müslümandır; çünkü bu mahallede hı- ristiyan yoktur. Öteki taraflarda olsa “belki yabancıdır” diyeceğiz; ama bu mıntıkada hıris- tiyan bulunmaz. Bulunmadığı için müslüman çocuğudur. Fakat terbiyeyi alamamış, ne ya- palım... Hocasından alamıyorsa, anasının ba- basının buna söylemesi lazım iken söyleme- mişler. Yahut onların alma kabiliyeti yok.

Biz biliyoruz da bilmem siz de bilir misiniz; bizim zamanımızda memleketimizde hıristiyanlar vardı. O hıristiyanlar Ramazan gününde bizim yanımızda yemek yemekten utanırlar, sıkılırlar, saklı olarak yerlerdi. Bu kitaplara kadar da geçmiştir ki eskiden bizim memleketimizde yaşayan hıristiyanlar “Ramazan’da müslümanların [orucu] vardır.” diye hürmeten yiyeceklerini saklı yemek sûretiyle çocuklarına da tenbih ederlermiş; “Oğlum, bak Ramazan girdi, bu ayda müslümanların orucu vardır, sakın ha onların yanında yemeyiniz, içmeyiniz!” diye o hıristiyanlar çocuklarına terbiye, nasihat verirlerken, bugün bizim çocuklarımızın hâli maalesef çok acı!

Ehl-i meâsî dediğimiz [kimselere] hürmet, saygı gösterirsek onlar isyanlarını mütemâdiyen arttırırlar. Onların isyanlarını önlemek için elimizde sopamız yok, başka kuvvetimiz de yok; dövemeyiz, vuramayız, sövemeyiz. Hiç olmazsa içimizden; “Yâ Rabbi! Ben bunun yaptığı bu hareketi sevmiyorum. Bu senin rızana muhâlif. Ben bunu sevmediğimi sana bildiriyorum.” diyerek ona bir buğz edeceksin ki bu imanın en zayıfıymış! En zayıf iman sahibi

bunu yapacak. Bunu da yapamazsa artık bırak onun hâlini...

Tekarrebû ila'llâhi bi-buğzi ehli'l-meâsî.

“Ehl-i meâsîye karşı buğz etmek sûretiyle Allahu Teâlâ'nın rızasını talep ediniz.”

Ve e'lkûhüm. “O ehli meâsîye mülâki olduğunuz vakitte...” *Bi-vücûhin mükfehirretin.*

“Abus, asık bir suratla onların karşısına çıkın.”

Güler yüzle değil, tatlı dille değil, asık bir yüzle...

Ve'ltemisû. “İsteyiniz.” *Rıdallâhi.* “Allahu Teâlâ'nın rızasını isteyiniz.” *Bi-sehatihim.*

“O ehl-i meâsîye kızgınlığınız, dargınlığınız, küslüğünüz dolayısıyla Allahu Teâlâ'nın da rızasını isteyiniz.” *Ve tekarrebû ila'llâhi.*

“Allah'a yakın olunuz.” *Bi't-tebâudi minhüm.*

“Onlardan uzak olmak şartıyla...”

“Allah'ın rızasını isteyiniz, ehl-i meâsîden uzak olmak şartıyla...”

Onlardan uzaklığınızı Cenâb-ı Hakk'a belirtip; “Yâ Rabbi! Bunlar senin yolunda değil...”

Çünkü insan kiminle konuşur, görüşürse onun huyu, ahlâkı o görüştüğü adama geçer. Hastalıklar nasıl sârî ise ahlâklar da böyle sârîdir. İyi insanlarla görüştüğümüz takdirde bize iyilik gelir. Kötü insanlarla görüştüğümüz takdirde biz de bakarsın bir gün o kötülerin arasına düşüvermişizdir. Bu tıpkı hastalık gibidir.

Onun için, kendi menfaatimiz iktizâsında onlardan mümkün mertebe uzak kalmaya [çalışalım.]

Cenâb-ı Peygamber'in tavsiyeleri... Hz. İbn Mes'ûd'dan.

Yine bakın:

تَقْعُدُ مَلَائِكَةٌ عَلَى أَبْوَابِ الْمَسْجِدِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ
يَكْتُبُونَ مَجِيءَ النَّاسِ حَتَّى يَخْرُجَ الْإِمَامُ فَإِذَا خَرَجَ
الْإِمَامُ طُوِيَتِ الصُّحُفُ وَرُفِعَتِ الْأَقْلَامُ قَالَ: فَتَقُولُ
الْمَلَائِكَةُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ: مَا حَبَسَ فُلَانًا وَمَا حَبَسَ
فُلَانًا قَالَ: فَتَقُولُ الْمَلَائِكَةُ: اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ مَرِيضًا
فَاشْفِهِ وَإِنْ كَانَ ضَالًّا فَاهْدِهِ وَإِنْ كَانَ عَائِلًا فَاغْنِهِ

*Tak'udu melâiketün alâ ebvâbi'l-mescidi yevme'l-cumuati yektübüne mecîe'n-nâsi hattâ yahruce'l-imâmu fe-izâ harace'l-imâmu tuviyeti's-suhufu ve rufiati'l-aklâmu. Kâle: fe-tekûlü'l-melâiketü ba'duhüm li-ba'din: Mâ habese fülânen ve mâ habese fülânen. Kâle: fe-tekûlü'l-melâiketü: Allâhümme in kâne merîdan fe'şfihî ve in kâne dâllen fe'hdihi ve in kâne âilen fe'ğnihî.*³

Tak'udu melâiketün alâ ebvâbi'l-mescidi. “Melekler mescidin kapısında otururlar.”
Yevme'l-cumuati. “Cuma günleri...”

Her gün vardır ama o gün husûsî bir dâvet-i umûmiyye vardır; husûsî sûretle caminin kapısında otururlar.

Yektübüne mecîe'n-nâsi. “Vazifeleri, girenleri yazmak.”

“Ne bilecek beni?”

Bunların ellerinde güzel [defterleri] vardır, hepimizi güzel bilirler. Çünkü her gün bizimle ünsiyetleri vardır. “Ahmet şu saatte

³ Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, III, 320, r. 5864; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, VII, 740, r. 21185

geldi, Mehmet Őu saatte geldi...” diyerek defterlerine birer birer geçirirler.

Hattâ yahruce’l-imâmu. “İmam hutbe yerine çıkıncaya kadar her gireni yazarlar.” *Fe-izâ harace’l-imâmu.* “İmam hutbe yerine çıktı mı...” *Tuviyeti’s-suhufu.* “Kitapları, defterleri kaparlar.”

Bundan sonra gelenler artık defter, yazı hârici.

Ve rufiati’l-aklâmu. “Kalemlerini de kaldırırlar.”

Defterlerini kaparlar, kalemlerini de kaldırırlar.

Fe-tekûlü’l-melâiketü. “Melekler diyorlar ki;”

Allâhümme in kâne merîdan fe’şfihî. “Bu gelemeyen Őu [kiŐi] hastaysa ona Őifa ver.” *Ve in kâne dâllen.* “Eğer dâl ise...” *Fe’h dihî.* “Ona hidâyet eyle yâ Rabbi!” *Ve in kâne âilen.* “Eğer fakirliğinden dolayı gelemeydiyse...” *Fe’ğnihî.* “Onu zengin eyle, gelsin yâ Rabbi!”

Hz. İbn Amr’dan.

Onun için, camiye ilk giren bir deve kurban etmiş sevabı alıyor. İkinci giren sığır kesmiş sevabı alıyor. Üçüncü gelen koyun kesmiş sevabı alıyor. Dördüncü gelen tavuk kesmiş sevabı alıyor. Geriye kalanları en nihayet yumurtaya düşüyor. Ondan sonrakiler artık ona göre [yazılıyor.]

Eski zamandaki müslümanlar sabah namazından sonra, “Cuma namazına geç kalmayalım, sonraki gelenlerin arasına girmeyelim.” diyerek camiden çıkmazlarmış. “Sabah namazından sonra Cuma’yı bekleyeyim.” diye camide otururlarmış. Hatta rivayet ederler ki; dağlardan erken vakitte fenerlerle gelirlermiş, “Camiye girelim de Cuma’nın faziletini herkesten önce biz kapalım.” diyerek.

Eskiden müslümanların arasında ibadete heves bakımından yarış varmış.

Şimdi “Ezan okunsun da bakayım.” diyor. Ezan okunuyor; “Azıcık daha şunu da yapayım, bunu da yapayım...” derken, “İmam hutbeden ininceye kadar iki rekât değil mi, kılarım dışarıda bir yerde...” diyor, kılıveriyor. Olur, borcunu kurtardı ama matlub olmadı.

Cuma günü mümkünse erken saatte... Geceden mi yıkanacaksın, sabahleyin mi yıkanacaksın; güzel gusül abdestini alırsın, yıkanır-sın. Temiz, Cumalık elbisesini giyer, kokula-nır... Okumak biliyorsa Kur'an'ını okur, oku-yorlarsa dinler, vaaz varsa onu dinler... Yoksa kendi bildikleri; *Allah, lâ ilâhe illallah*, başka ne biliyorsa onları söylemek sûretiyle vakti doldurur. Defterine de dolu olarak [yazılır.]

Bir müslümanın üç kat esvâbı olmalıdır; bir bayramlık, bir Cumalık, bir de yevmiye, günlük. Mesela kasap dükkânındaki esvabıyla, önüne bir peştemal gerip camiye gelirse na-mazı olur ama makbul bir namaz değil o... Herhalde namaza layık bir elbiseyle namaza gelmesi lazımdır. Büyüklerinin önüne öyle çı-kabilir misin?

Çıkamazsın.

Öyleyse Allah'ın huzuruna öyle gitmek ayıp olur.

تَقُولُونَ: اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ بِمَا سَأَلَك بِهِ مُحَمَّدٌ
عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ وَنَسْتَعِيدُكَ بِمَا اسْتَعَاذَكَ مِنْهُ
مُحَمَّدٌ عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ

*Tekûlûne Allâhümme innâ nes'elüke
bimâ seeleke bihî Muhammedün abdüke ve
resûlüke ve nesteîzüke bimâ isteâze minhü
Muhammedün abdüke ve resûlüke.*⁴

Tekûlûne. “Ashâb-ı kirâm öyle diyorlar.”

Ümmet-i Muhammed'in de böyle demesi
lazım.

Allâhümme. “Ey Allah'ım!” *Innâ
nes'elüke.* “Biz senden isteriz.” *Bimâ seeleke
bihî Muhammedün abdüke ve resûlüke.* “Onu
senden habibin Muhammed Mustafa *sallallahu
aleyhi ve sellem* istedi. O habibin Muhammed
Mustafa'nın istediğini biz de senden isteriz.”
*Ve nesteîzüke bimâ isteâze minhü Muhamme-
dün abdüke ve resûlüke.* “Senin abdin ve
resûlün olan Muhammed Mustafa *sallallahu*

⁴ Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, II, 222, r. 3852; Harâitî, *Mekâri-
mü'l-ahlâk*, I, 347-348, r. 1077

aleyhi ve sellem nelerden sana sığındıysa, nelerden istiâze ettiyse bizler de onların hepsinden sana istiâze ederiz.”

Çünkü biz istiâze edilecek şeylerin hepsini bilmeyiz ki, onları Peygamber bilir. O demiştir, o ne dediyse biz de onları deriz.

تَكْثُرُ الصَّوَاعِقُ عِنْدَ اقْتِرَابِ السَّاعَةِ حَتَّى يَأْتِيَ
الرَّجُلُ الْقَوْمَ فَيَقُولُ: مَنْ صَعِقَ فِيكُمْ الْغَدَاةَ؟
فَيَقُولُونَ: صَعِقَ فُلَانٌ وَفُلَانٌ وَفُلَانٌ

Teksürü's-savâiku inde iktirâbi's-sâati hattâ ye'tiye'r-raculü'l-kavme fe-yekûlü: Men saika fîkümü'l-ğadâte? Fe-yekûlûne: Saika fülânun ve fülânun.

Teksürü's-savâiku inde iktirâbi's-sâati. “Kıyamet alâmetlerinden birisi de kıyamet yaklaştığı vakitte şimşek çakmaları, şimşek düşmeleri çok olacak.”

Şöyle ki;

Hattâ ye'tiye'r-raculü'l-kavme. “Adam dışarıdan geliyor.” *Fe-yekûlü: Men saika fîkümü'l-ğadâte?* “Diyor ki; ‘Bugün kimler vuruldu? Kimleri şimşek çarptı.’ diye soruyor.”

Fe-yekûlûne: Saika fülânun ve fülânun ve fülânun. “Sayıyorlar; ‘Filan filan filanı şimşek çarptı, öldüler.’”

Kıyamete yakın bu çok olacakmış. Allah muhafaza etsin.

تَمَامُ الْبِرِّ أَنْ تَعْمَلَ فِي السِّرِّ عَمَلَ الْعَلَانِيَةِ

*Temâmü'l-birri en-ta'mele fi's-sirri amele'l-alâniyeti.*⁵

Temâmü'l-birri. “İyiliklerin en tamamı.”
En-ta'mele fi's-sirri. “Gizliyen senin işlemdir.”
Amele'l-alâniyeti. “Âlemin arasında yaptığını gizli de yapabilmendir.”

Geceleri kimse yok, herkes uykuda, gece ne yapacaksın; ibadet mi edeceksin, ne edeceksin; o gündüz yaptığını gece de yapabilir misin?

⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, III, 283, r. 3420; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, XXII, 317, r. 800; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, III, 24, r. 5265; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-sahâbe*, V, 2963, r. 6910; İbn Hacer, *el-İsâbe*, VII, 212, r. 10191; İbnü'l-Esîr, *Üsdü'l-ğâbe*, VI, 187, r. 6051; İbnü'l-Esîr, *Üsdü'l-ğâbe*, V, 191, r. 6044; İbn Kânî', *Mu'cemü's-sahâbe*, II, 119, r. -1

İşte bu iyiliklerin tamamı olur. Tamâm-ı nimet de ancak cennete girmekle tamam olur. Bunlar da cennete girmeye vesile olur inşaallah.

c. Ribat: Nefsi Gözlemlemek Ve Şeytanla Mücadele Etmek

تَمَامُ الرَّبَاطِ أَرْبَعُونَ يَوْمًا وَمَنْ رَابَطَ أَرْبَعِينَ يَوْمًا
لَمْ يَبِعْ وَلَمْ يَشْتَرِ وَلَمْ يُحْدِثْ حَدَثًا خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ
كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ

*Temâmü'r-ribâtı erbaûne yevmen ve men râbata erbaûne yevmen lem-yebi' ve lem yeşterî ve lem yuhdis hadesen harece min zünûbihî ke-yevmi veledethü ümmühû.*⁶

Temâmü'r-ribâtı.

Ribat; hudut bekçiliği, hudut başında nöbetçilik, askerin nöbetçiliği. Hudutta düşmanın karşısında askerin nöbet beklemesidir. Buna *ribat* diyorlar. Bu iki kısım oluyor:

⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebir*, VIII, 133, r. 7606; Taberânî, *Müs-nedü's-şâmiyyîn*, IV, 323, r. 3440; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, IV, 284, r. 10514

Bir dūřman dıřta var, bir dūřman da ite var. Demin dediđim gibi, Őeytan ve nefis bař dūřman, ikisi bizim yanımızdan ayrılmazlar ve “Őunu bir yoldan ıkarabilsem!” diyerek fırsatımızı gözler durur. Bütün gayesi de bizi Allah’tan uzak eylemek, cehenneme sokabilmektir. O Őeytanla nefsin gayesi budur. Onun için, ölünceye kadar uđrařırlar, ellerinden bırakmazlar.

Demin o “kadına bakmak” dedim ya, aklıma bak ne geldi:

Âbidin birisi Őehirden dışarıya bir yere çekilmiş, ibadetle meşgul... Allah’a takarrub etmiş. Nefesi çok keskin; kime okursa Őifa oluyor. Bir kadıncağız; “Bana da okusa da ben de hastalığımdan inşaallah [kurtulsam, iyi olsam.]” diyerek gitmiş.

‘Tak tak tak...’

“Olmaz, içeriye almam.” demiş.

Kadını yalnız almak [doğru değil.]

Yalvarmış yakarmış; “Elini öpeyim, ayağını öpeyim, Şöyle olursun, böyle olursun...” bir sürü [diller dökmüş.]

Adam, [mümkün] olmuş, “Gel, bir okuyayım.” demiş.

Onu okurken o gözlerin bakışından şeytan istifade ederek onları günaha sokmuş. Kadın hamile de kalmış. Şeytan;

“Hamile de kaldı, yarın âleme rezil olacaksın. ‘Filan adam, sofı, bak ne yapmış, görüyor musun?’ diyecekler. Öldür de bari bu reziletten kurtul.” demiş.

“Doğru ya... Sonra rezil olacaksın.” demiş. Öldürmüş.

Gitmiş öteki tarafa demiş ki;

“Yalan, kendisi öldürdü.”

“Öldürdü, filan yere de gömdü.”

Adamı bulmuşlar, asacaklar... -Çok fena-
Demiş ki;

“Bak, bu belayı senin başına ben getirdim. Bana bir secde et, ben seni kurtarırım.”

Ne yapsın, can da kıymetli; iman da gitmiş elden...

Bir bakışın cezası olarak şârih kitabına yazmış.

Onun için bize bu ‘vız’ geliyor. Bunlara kıymet de verdiğimiz yok. Sonra bunları yalnız olarak eve almanın da çok büyük zararı var. Bir kadınla erkeğin yalnız kalması katiyen câiz değildir. Ne olursa olsun... Anan, ablan, kardeşin başka. Yalnız olduktan sonra onlardan başkasını eve almak câiz değildir. Çünkü üçüncüsü mutlaka şeytan; bu adamın başına getirdiğini senin de başına getire[bilir.] Hele bugün biz ne kadar zayıfız...

Gözlerimizi kapamanın yolunu bulmak ve onlardan uzak işlerle meşgul olmaktan daha iyisi yok.

Ribat diye düşman kapısında bekleyenler ayrı, o askerlik vazifesi, eskiden [vardı.] Bugünkü *ribat*; herkesin nefsini gözlemesi, nefsinin bekçisi olmak.

Bunun için *erbeûne yevmen* demiş; “Kırk gün nefsinin bekçisi olacaksın.”

Çünkü 40 günde ahlâklar değişiyor. 40 günde kötü ahlâk iyi ahlâka döndürülüyor.

Mesela avcı köpekleri var. Adam 40 günde köpeği yola getiriyor. Kuşlar var; “doğan, pa-pağan” diyorlar. Kuş yakalar. O [kuşlar] kaçır,

tutulmaz. Fakat avcı onu alıyor, 40 günde kendisine mutî oluyor, o kuşları tutup artık kendisine getiriyor. Kendisi yemiyor. Bu adam 40 günde bu işi yapıyor.

Onun için, Cenâb-ı Peygamber diyor ki;

“Ribat, nefsin bekçiliği 40 günde tamam olur.”

5 gün, 10 gün, 20 gün olur da, tamamı değil o. Bu da olur ama tamamı değildir.

Şimdi bu aklıma gelmişken:

Önümüzde Ramazan var, elhamdülillah. Ramazan'ın 20'sinden sonraki 10 günü ribatın bir nev'i olan itikâf [vardır.]

Bu kitabı çok okuduğum halde bir türlü gözüme girmemiş. İlk defa gözüme girdi ki;

“Ramazân-ı şerîfte bir itikâf, iki hac ve iki umre sevabına muâdildir.”

Ben “Bu sene hacca gidemedim.” diye üzülüyordum, belki de Cenâb-ı Hak bunu ondan gözüme gösterdi.

Demek ki Ramazan'da bir itikâf; iki hac ve iki umre, bir değil... Hâlbuki Ramazan'da Mekke'de olsak da orada umre yapsak, iki

umre bir hacca mâl olur. İki defa umre yapacağız, ancak bir hac sevabı kazanacağız. Buradaysa itikâf yapmak sûretiyle iki hac ve iki umre sevabını kazanmış oluyoruz. Bu büyük fezâildir.

Bir kere Allah'ın evine gidiyorsun, diyorsun ki; "Yâ Rabbi! Ben âciz kaldım, sana misafir geliyorum ve senden af istiyorum. Islâh-ı hâl istiyorum. İyi bir insan olmak, iyi bir kulun olayım istiyorum. Onun için sana ilticâdan başka çare bulamadım ve senin evine girdim. Benim başka sığınacak yerim yok." diye giriyor.

Ancak buradan zaruret miktarı çıkar. Yani def'i hâcet için çıkar. Bir de eğer yemek getiren bir kimse yoksa ekmek almak için bakkala kadar gider. Başka türlü çıkamaz. Kendi kendini oraya vakfetmiştir.

Tahdîs-i nimet:

Evvelsi gün bir efendi geldi.

"Ben bu sene itikâfa niyet ettim, her gün 36 günlük namaz kılma şartıyla. On günde bir senelik namazı kılacağım." dedi.

“Yapamazsın.” dedim. Günde aşağı yukarı 700 rekât namaz...

Ama kendisi genç; “Yaparım inşaallah.” dedi. “Öyle bir yer arıyorum, nerede yaparım?” diye...

İnsanların içerisinde böyle gayretli insanlar da var.

Allah hepimizi affetsin. Hepimize de öyle güzel gayretler ihsan buyursun.

İtikâf, sünnet-i müekkededir. Peygamberimiz hiç bırakmamış. Zamanında ashâb-ı kirâm da hep yapmışlar. Onun için bu itikâf ancak camide olur. Evde yapılan itikâflar itikâftan sayılmaz. Ancak beş vakit namaz ve Cuma kılınan camilerde olur. Eğer caminde Cuma kılınmıyorsa o camide yaparsın, Cuma için [başka bir camiye] gider gelirsin.

Li’llâhi’l-Fâtiha.

Yâ Rabbi! Bu okuduklarımızdan, hatimlerden, dualardan, tesbihlerden hâsıl olan ecri mehsubâtı sevgili Peygamberimiz *sallallahu teâla aleyhi ve sellem* Efendimiz’in ve

bilcümle peygamberân-ı izâm hazerâtının evlâd, ezvâc, ashâb, etbâlarının ve bu ana kadar geçmiş olan bilcümle mü'min mü'minât ve meşâyih-i izâm hazerâtının ruhlarıyla beraber memleketimizin medâr-ı iftihârı Eyüp Sultan hazretlerinin ruhuyla bilumûm ashâb-ı güzîn *rıdvanullâhi teâlâ aleyhim ecmaîn* hazretlerinin ruhlarına, İskender Paşa'nın ruhuyla bilumûm ashâb-ı hayrâtın da ruhlarına, bazı hâzırûn ve cemaat kardeşlerimizden ve bu hatimleri okuyan kardeşlerimizin geçmişlerinin ruhlarına ayrı ayrı hediye eyledik, Mevlâm vâsıl eyle! Cümlesinin ruhlarını mesrûr, kabirlerini pürnûr, makamlarını âlî, derecelerini yüksek eyleyip seyyiâtlarını ve seyyiâtlarımızı da hasenâta tebdîl eyle yâ Rabbi! Bizler de onlar gibi dâr-ı dünyadan göç vakti gelince cümlemize az ağrı, âsân ölüm, kâmil bir iman ile ve buyurun; *eşhedü en lâ ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve Resûlühû...* Bir dahi; *eşhedü en lâ ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve Resûlühû...* Aşk ile bir dahi; *Eşhedü en lâ ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve Resûlühû* kelime-i tayyibe-i münciyesini de

cân-ı yürekten söyleye söyleye çene kapayıp göz yummayı Mevlâ cümle Ümmet-i Muhammed'e, hâsseten biz âciz kullarına lütf-u ihsân eyleye...

Allâhümmec'alnâ mine't-tevvâbîn ve cealnâ mine'l-mutetahhirîn ve cealnâ min ibâdike's-sâlihîn ve cealnâ mine'llezîne lâ havfun aleyhim ve lâ hüm yahzenûn. Allâhümme'hdinâ min indik ve efiz aleynâ min fadlik ve esbi' aleynâ min rahmetik ve enzil aleynâ min berekâtik. Allâhümme innâ nes'elüke tamâmen ni'meh ve devâme'l-âfiyeh ve hüsne'l-hâtimih.

Bi-hürmeti'l-Fâtiha.

Mehmed Zahid KOTKU

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak](#)

[ulaşmak için tıklayınız.](#)

